

**Magiczny
Kraków**

„Matejko. Malarz i historia” w Muzeum Narodowym

2023-07-07

Jan Matejko (1838-1893) był najwybitniejszym malarzem doby historyzmu, miłośnikiem zabytków i kolekcjonerem. Ponad 300 obiektów - m.in. obrazów, szkiców, rysunków, fotografii, dokumentów, medali i strojów - prezentuje wystawa „Matejko. Malarz i historia” w Gmachu Głównym Muzeum Narodowego w Krakowie.

„Matejko chciał malować obrazy o polskich dziejach, które zarazem będą „utworami artystycznymi”. Pragnął być „artystycznym dziejopisem”. Czy potrafił skutecznie ująć fakty historyczne w formę artystyczną?” – to podstawowe pytanie, jakie stawia kurator wystawy dr hab. Michał Haake, prof. UAM. Odpowiedź każdy musi znaleźć samodzielnie. Podpowiedzią jest układ ekspozycji, podzielonej na tematy: „Cóż po malarzu w czasie marnym?”, „Młody Matejko”, „Narodziny artystycznego dziejopisa”, „Obrazowanie historii”, W Europie Środkowo-Wschodniej, czyli gdzie?”, „Rzeczpospolita, ale czyja?”, „Cywilizacja, ale jaka?”.

Ale dlaczego akurat teraz MNK organizuje wystawę poświęconą temu artyście? Píše o tym w katalogu dyrektor MNK prof. dr hab. Andrzej Szczerski: „Z inicjatywy Muzeum Narodowego w Krakowie rok 2023 został ustanowiony przez Senat Rzeczypospolitej Polskiej Rokiem Jana Matejki. Inspiracją do złożenia takiego wniosku stały się dla nas przypadające w tym roku: 185. rocznica jego urodzin, 130. rocznica śmierci oraz 125. rocznica powstania pierwszego biograficznego muzeum na ziemiach polskich – Muzeum Dom Jana Matejki. Dom ten od 1904 r. stanowi oddział Muzeum Narodowego w Krakowie i z tego też względu nasze Muzeum jest szczególnym depozytariuszem pamięci o artyście. Szczycimy się także tym, że Jan Matejko należał do inicjatorów powołania w 1879 r. Muzeum Narodowego w Krakowie, z którym współpracował do końca życia, a jego wybitne dzieła stanowią dziś najważniejszą część historycznej ekspozycji w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach, oddziale krakowskiego Muzeum”.

Jan Matejko pozostaje niezmiennie najbardziej znanym w Polsce malarzem, którego dzieła znajdują się na wystawach stałych w najważniejszych polskich muzeach, są reprodukowane w podręcznikach i na stronach internetowych, pojawiają się także jako elementy towarzyszące ważnym uroczystościom państwowym i międzynarodowym. Mimo to, paradoksalnie, postrzegany jest on głównie jako artysta swojej epoki, którego malarstwo komentuje czasy rozbiorów, nie stanowiąc istotnego punktu odniesienia dla czasów nam współczesnych i będąc co najwyżej historyczną anegdotą z przeszłości. Ustanowienie Roku Jana Matejki powinno stać się pretekstem do rozważenia tego sposobu myślenia i docenienia artysty nie tyle w perspektywie XIX w., ale także – a może przede wszystkim – dzisiejszego świata. Historia, której malarzem był artysta, jest dziś ponownie kluczowym zagadnieniem w procesie tworzenia tożsamości indywidualnych i zbiorowych, w relacjach międzyludzkich i międzypaństwowych, a manipulowana i przeinaczana może stać się pretekstem do wywołania wojny, czego tragicznym świadectwem jest napaść Rosji na Ukrainę”.

Wystawa jest otwarta do **7 stycznia 2024 r.**

[**Więcej o wystawie na stronie muzeum.**](#)